

Przedmiotowe Zasady Oceniania – Etyka

Ocenianie na lekcjach etyki odbywa się w specyficznych warunkach.

Wynika to z dobrowolności uczestnictwa w przedmiocie, jego ideologicznego kontekstu oraz ze specyficznych kompetencji, które nabywają uczestnicy zajęć. Ponieważ część tych kompetencji (np. wrażliwość etyczna, dojrzałość moralna) trudno poddać ocenie, a znajomość teorii i pojęć nie jest głównym celem edukacji etycznej, ocenianie pełni głównie rolę motywującą i informacyjną, a mniej różnicującą czy selekcyjną. Podczas oceniania nauczyciel nie różnicuje stopni szkolnych ze względu na poglądy.

Ocenie poddawane są:

- sprawność uczniów w opisywaniu i ocenie rzeczywistości,
- znajomość pojęć i teorii etycznych,
- umiejętność rozpoznawania w wypowiedziach i czynach ludzkich założeń i poglądów moralnych.

Przy ocenianiu wypowiedzi ustnych uwzględniane są następujące aspekty:

- precyzja i jasność wypowiedzi,
- poprawność językową,
- znajomość pojęć i adekwatność ich stosowania,
- stosowana argumentacja.

Ważnym elementem podlegającym ocenianiu jest umiejętność dostrzegania etycznego wymiaru rzeczywistości: charakteryzowania wartości i ich hierarchii, moralnej winy i zasługi. Wskazane jest pozytywne ocenianie zaangażowania w etyczną analizę wydarzeń współczesnych. Ocenie poddawana jest aktywność na zajęciach, ćwiczeniach. Duże znaczenie w ocenianiu ma samodzielna aktywność poznawcza ucznia: czytanie dodatkowych lektur.

Wystawianie stopni szkolnych z etyki (mimo marginalizowania tego przedmiotu w szkołach) nie jest dla nauczyciela zadaniem łatwym. W związku z tym, oprócz przywołanych wyżej wytycznych, przyjmuje się także ogólne kryteria oceny, uwzględniając jednak założenie o prymacie postawy ucznia nad opanowaniem przez niego konkretnej wiedzy przedmiotowej.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który uczestniczy w różnych konkursach filozoficznych (np. w Olimpiadzie Filozoficznej) i osiąga w nich sukcesy. Uczeń ten uzupełnia swoją wiedzę na temat etyki o dodatkowe lektury. Angażuje się w podejmowane na lekcjach dyskusje i dociekliwie rozstrzyga omawiane problemy natury etycznej.

Ocenę bardzo dobrą uzyskuje uczeń, który aktywnie uczestniczy w pracy na lekcjach, chętnie wypowiada swoje zdanie na temat poruszanych zagadnień. Ponadto przyswoił podawaną na zajęciach wiedzę w stopniu bardzo dobrym i potrafi ją twórczo wykorzystywać na potrzeby analizy konkretnych problemów etycznych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który ma pewne braki w wiedzy, ale jego postawa i zaangażowanie na lekcjach są znaczące. Chętnie bierze on udział w dyskusjach i podejmuje próby rozstrzygnięcia problemów etycznych.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który fragmentarycznie opanował omawiany materiał. Nie wykazuje ponadto aktywności na lekcji, a w dyskusjach uczestniczy tylko na wyraźne polecenie nauczyciela.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który tylko biernie uczestniczy w zajęciach. Nie opanował on wystarczająco omawianych zagadnień, a wypowiedzanie się na temat problemów etycznych sprawia mu znaczne trudności.

Ocenę niedostateczną należy wystawić uczniowi, który nie wykazuje żadnego zainteresowania omawianymi na zajęciach zagadnieniami oraz nie opanował w stopniu elementarnym wiedzy przedmiotowej.

(opracowany na podstawie propozycji Pawła Kołodzińskiego „Etyka. Program nauczania dla szkół ponadgimnazjalnych”, Wydawnictwo Operon)